

Satsning på trygghet i hårt bantad budget

smt presenterar här en översikt över statsverkspropositionen för budgetåret 1968—69 med särskild tonvikt på de områden inom inrikes-, utbildnings- och socialdepartementen som är av speciellt intresse för våra läsare.

Trots att hälften av begärda anslagsökningar prutats ökar statsbudgeten 1968/69 med 2,1 miljarder kronor till 38,5 miljarder. Produktionen väntas öka 3,5 procent som i år, priserna stiger 2,7 procent (något mindre än i år) och arbetsmarknadsläget väntas bli oförändrat — d.v.s. fortsatt kärvt. Finansministern hoppas på en förbättring till hösten. För att motverka ytterligare höjd arbetslöshet — 23.300 fick besked om att de skulle friställas de tio första månaderna 1967 mot 18.900 samma tid 1966 — höjs anslaget till arbetsmarknadsåtgärder med över 400 miljoner. Rör-

ligheten stimuleras, 80.000 mot nuvarande 70.000 personer skall kunna omskolas och mer pengar ges till beredskapsarbeten. Handikappade och svårplacerade äldre skall kunna få särskilt beredskapsarbete och här ökas anslaget från 130 till 320 miljoner. Också arbetsträning och skyddad verksamhet får höjda anslag. Kontantunderstödet till arbetslösa höjs. Äldre arbetslösa får stöd i ny form — fortsatt kassastöd eller 800 kr per månad. Arbetsmarknadsstyrelsen får 15 av 56 begärda nya tjänster och arbetsförmedlingarna 110 nya av 462 begärda.

Sammanställning av socialdepartementets budget 1968—1969

Jämförelsen gäller riksstaten för budgetåret 1967/68.
Angivna sifferuppgifter är miljoner kronor.

DRIFTBUDGETEN

	Anvisat 1967/68	Förslag 1968/69	Förändring
A. Socialdepartementet m.m.	9,0	9,4	+ 0,4
B. Allmän försäkring m.m.	6 059,9	6 550,5	+490,6
C. Ekonomiskt stöd åt barnfamiljer	1 884,0	1 982,4	+ 98,4
D. Sociala serviceåtgärder	146,1	186,2	+ 40,1
E. Myndigheter inom hälso- och sjukvård samt socialvård m.m.	73,0	83,4	+ 10,3
F. Öppen hälso- och sjukvård	59,4	27,7	— 31,6
G. Universitetssjukhus m.m.	282,0	300,8	+ 18,8
H. Övrig sjukhusvård m.m.	958,0	1 045,7	+ 87,7
I. Ungdomsvård m. m.	48,7	55,5	+ 6,8
J. Nykterhetsvård m.m.	101,6	125,0	+ 23,4
K. Viss rehabiliteringsverksamhet	112,1	126,7	+ 14,6
L. Arbetarskydd och arbetsmedicin	16,3	19,3	+ 3,0
M. Internationell samverkan	6,3	6,6	+ 0,3
N. Diverse	29,6	30,1	+ 0,5
Summa för driftbudgeten	9 786,0	10 549,3	+763,3

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond	31,7	46,7	+ 14,9
Statens utlåningsfonder	25,0	17,0	— 8,0
Fonden för låneunderstöd	68,8	49,2	— 19,5
Summa för kapitalbudgeten	125,5	112,9	— 12,6
Totalt för socialdepartementet	9 911,5	10 662,2	+750,7

Moms och dyrare sprit

Det ekonomiska läget har också påverkat finansministern att föreslå övergång från oms till mervärdesskatt från 1 januari 1969 med oförändrad procentsats. Företagen skall därmed få stärkt konkurrenskraft — men de drabbas samtidigt av en ny avgift på 1 procent av lönesumman (det gäller också offentlig verksamhet). Någon chockhöjning av spriten, vilket efterlysts i debatten, blev det inte men 10 procent höjs dock skatten på vin och sprit 5 februari i år. Inte heller tillfredsställs u-hjälpens förkämpar — ökningen blir 100 miljoner till 504 miljoner kronor, vilket är 0,38 procent av bruttonationalprodukten. En procent skall nås 1974—75.

Narkotikaupplysning

Utbildningsdepartementet får en av de största höjningarna i budgeten, 665 miljoner.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning får 50.000 av begärda 200.000 kr i ökning för att öka informationen om narkotika. Nykterhetsorganisationerna motiverade sina krav på höjda anslag med samma skäl men fick nej. Bidragen till de handikappades kulturella verksamhet ökar med 400.000 kronor. En ny specialskola för barn med grava talskador och hörselskadade med beteendestörningar tas i bruk i Sigtuna i början av 1969.

Det blir i år inget resultat av 1962 års ungdomsutrednings förslag att förbättra ungdomsorganisationernas verksamhet, ledarutbildning och fritidsverksamhet. Det skulle kostat 17 miljoner mer på ett år. Nu får fritidsverksamheten en miljon mer, utbildningsanslaget ändras inte och organisationernas centrala verksamhet får höjning med 450.000 kronor. Riksförbundet för utvecklingsstörda barn får anslag för första gången.

Den i smt tidigare behandlade planen för vidareutbildning av sjuksköterskor även på en särskild linje för åldringsvård och långtidsvård skall förverkligas detta budgetår.

Näringslära

De medicinska fakulteterna får 125 av 146 begärda nya tjänster. En professur i näringslära föreslås i Uppsala från 1 juli 1970. Bakgrunden är

ökade kunskaper om sambandet kost-hälsa och försörjningsproblemen i u-länderna. 20 studerande per år skall tas in vid Karolinska institutet för utbildning i näringslära med start i höst. Samtidigt inleds blandad medicinsk och farmaceutisk-kemisk utbildning i Uppsala.

Ett nordiskt institut för samhällsplanering föreslås i Stockholm. Socialhögskolorna får 4 av 12 begärda nya tjänster och intagningen ökas med 90 platser till 930.

Till medicinsk forskning höjs anslaget med 4,4 miljoner till 27,1 miljoner. Prutningen är kraftig — över 13 miljoner! Forskningsrådets höjningar är i genomsnitt 15 procent — kraftigare ökar dock naturresursforskningen.

Tvångsbalk i vårdlag

En enda social vårdlag bör ersätta socialhjälpslagen, nykterhets- och barnavårdslagen. I ett särskilt avsnitt eller eventuellt i en särskild lag bör man sammanföra bestämmelserna om sådana tvångsingripanden som i fortsättningen skall kunna bli aktuella inom socialvården.

Detta är innebörden av socialministerns planer, som avslöjas i budgeten och skall utarbetas av en ny utredning. Denna skall också anpassa lagen efter samhällsutvecklingen och efter nya metoder och resurser för att fylla vård- och hjälpbehoven. En aktiv uppsökande vård skall främjas och information och rådgivning effektiviseras.

Utredningen skall också se över kommunernas socialvård och undersöka om man kan samla ansvaret till en enda nämnd, eventuellt med distriktsindelning av kommunerna. Likaså skall den regionala statliga organisationen av hälso- och sjukvård samt socialvård granskas. Frågan om ungdomsvårdsskolornas och alkoholistanstaltarnas funktion och ställning tillhör också utredningens område. Ändrat huvudmannaskap kan bli aktuellt.

Socialkostnader: 20 miljarder

Socialdepartementets budget ökar med 750 milj. till 10.662 milj. kr. Till departementet hör den allmänna försäkringen (sjukförsäkring, folkpensionering och ATP), stöd till barnfamiljerna, social service, hälso- och sjukvård, de sociala vårdområdena, vissa åtgärder för handikappade samt arbetarskydd. Läger man till socialpolitiska anslag på andra huvudtitlar, landstingens och kommunernas kostnader för sjuk- och socialvård finner man att samhällets årskostnader för social omvårdnad och trygghet blir 20 miljarder.

De viktigaste reformer som aviseras i budgeten är:

- Folkpensionerna höjs 1 juli 1968.
- Ökat statsstöd för hemhjälp åt gamla och handikappade, särskilt i glesbygderna.
- Resurserna för långtids — främst åldringsvård ökas.
- En familjepolitisk reform aviseras till 1 januari 1969. Familjer med låga inkomster och flera barn skall få ökat stöd.
- Statsbidrag införs till kommunala familjedaghem.
- Vaccination mot mässling startar våren 1969.
- Förslag till smittskyddslag läggs fram.
- Socialmedicinsk avdelning ordnas vid Karolinska sjukhuset.
- En utredning skall av den sociala vårdlagstiftningen skapa en enda social vårdlag och granska den kommunala socialförvaltningen.
- Staten skall stödja kommunala insatser i narkomanvården. Stockholm får stöd till en öppen vårdcentral för unga narkotikamissbrukare.
- Det totala statliga stödet till handikappade beräknas öka med 350 milj. till 1.660 milj. kr. Här ingår 995 milj. i form av förtidspensioner.
- Reform föreslås i vår om hjälpmedel för handikappade och kommunernas skyldigheter att svara för vården.

Allmän försäkring

Samhällets insatser inom den allmänna försäkringen beräknas till 11 miljarder, varav 6,5 miljarder faller på socialhuvudtiteln, en ökning med 500 miljoner. En fördubbling har skett på fem år.

Riksförsäkringsverket får 18 av 40 äskade nya tjänster för att klara av ökat arbete på besväravdelningen och den ökade belastning på skaderegleringsbyråerna som reformen av yrkesskadeförsäkringen innebär. För den senare ökar statsutgifterna 1,5 miljoner till 6,5 miljoner kr.

Folkpensioner

Höjningen av folkpensionerna 1 juli i år med 200 för ensam och 285 kr för makar betyder att ensam ålderspensionär får 5.130 kr per år och makar 7.980. Reformen som för upp pensionerna till 90 respektive 140 procent av basbeloppet i allmän försäkring (nu 5.700 kr) kostar staten 225 milj. per år. Värdesäkringen vid prisstegringar samt fler pensionärer ökar anslaget med ytterligare 240 milj. till totalt 6 miljarder kronor.

Hälften av landets 1.200.000 folkpensionärer har också kommunalt bostadstillägg. Hälften av dem bor i kommuner där detta maximerats till minst 1.500 kr per år. Det kostar kommunerna 660 milj. och totalt kostar alltså folkpensioneringen 6.660 milj. kr.

200.000 har ATP-pension, vilket kostar 600 miljoner 1968. Förslag aviseras om att de som drabbas av arbetslöshet i vissa fall skall kunna få ATP-poäng ändå.

Sjukförsäkring

Sjukpenningdagarna steg inte så mycket som man beräknade genom sjukförsäkringsreformen 1967. Staten sparar därigenom 30 miljoner budgetåret 1967/68. Men full effekt av reformen nås först efter någon tid, säger riksförsäkringsverket, som räknar med 4 procent ökad sjuklighet 1968. Kassornas utgifter ökar dessutom 2 procent genom befolkningsutvecklingen. Trots detta täcker en ökning av statens bidrag till sjukförsäkringen på 505 milj. (ökningen 25 milj.) också den 35-procentiga förbättringen av återbäringen på läkarkostnader, som genomfördes 1 januari i år och som ökar kassornas utgifter med 110 miljoner per år. Läkemedelsersättningen kostar kassorna 349 milj. 1968, en ökning med över 100 milj. sedan 1967.

Stöd åt barnfamiljer

De allmänna barnbidragen behålls oförändrade även efter den familjepolitiska reform, som från 1 januari 1969 skall öka statsutgifterna med 300 milj. per år. Reformen skall särskilt stödja familjer med låga inkomster och flera barn, så att deras bostadsstandard höjs. Till själva barnbidragsanslaget begärs 1.615 milj. mot 1.595 milj. i år, medan förbättringen av bostadsstödet tills vidare ingår i en 75-miljonersökning till 300 milj. för bostadsrabatter. Som bekant föreslog familjepolitiska utredningen att barnbidragen skulle graderas efter inkomst och antal barn och att de särskilda bostadsbidragen skulle slopas. Detta avisas alltså i budgeten — remisskritiken har uppenbarligen varit alltför från för att kunna ignoreras.

Sociala serviceåtgärder

Statsbidraget till kommunernas hemhjälpssamhet ökar 20 milj. till 105 milj. Minst 170.000 åldringar och 70.000 barnfamiljer har fått sådan hjälp under 1967. 5 milj. av anslaget går till kommuner med stora glesbygdsområden som vill finna nya former att ge vård och service åt åldringar och handikappade — t.ex. genom inköpservice, matdistribution och tvättservice. Socialstyrelsen får pengar till konsulentverksamhet i glesbygdsfrågor. Inrikesdepartementet ökar låneramen för förbättring av åldringars bostäder. Fortsatt utbyggnad av ålderdomshemmen pågår. Långtidsvården får förtur i sjukhusbyggandet. Sjukhemmen och ålderdomshemmen skall 1970 ha 100.000 vårdplatser.

Barntillsyn

Takten i utbyggnaden av barnstugorna kan inte täcka efterfrågan. Därför föreslås nu statsbidrag till kommunala familjedaghem med 35 procent av kommunernas kostnader för dagbarnvårdarens lön och sociala förmåner efter avdrag för föräldrabidrag. De skall gälla från 1 januari 1969 och spärrar inrättas så att kommunerna får bidrag först, när de byggt ut barnstugorna till viss storlek. Bidragen vill nämligen stimulera sådan utbyggnad också.

Det finns redan nu 150.000 barn under sju år med förvärvsarbetande föräldrar. Men 1970 finns

det bara 35.000 barnstugeplatser för dem, 75.000 platser i lekskolor och 6.000 i fritidshem, högt räknat! Därför höjs också statsstödet till byggande av barnstugor med 9 milj. till 31 milj. och till driften med lika mycket till 37 milj. Socialstyrelsen hade begärt 54 milj. för att kunna höja driftbidragen kraftigt — det blev nej även den här gången. För att få lärare ökas intagningen i förskoleseminarierna.

Hälso- och sjukvård samt socialvård

Nya socialstyrelsen, som 1 januari i år ersatte den gamla samt medicinalstyrelsen och dess sjukvårdsberedskapsnämnd, utökas med 7 tjänster till 441. Särskilt ökas verkets resurser för rådgivning om barnstugor och glesbygdsfrågor. SPRI, sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, får enligt tidigare avtal med landstingsförbundet och storstäderna 6 milj. av staten.

Länsläkarorganisationen utökas med en bitr. länsläkare. Medicinalstyrelsen ville utöka med sju och dessutom sju hälsovårdskonsulenter, med motivering att organisationen alltmer engageras i socialmedicinska uppgifter, som rehabilitering och abortrådgivning samt frågor om missbruk av alkohol, narkotika och tobak. Ingen ändring sker av antalet statliga socialvårdskonsulenter eller anställda vid länsnykterhetsnämnderna.

Folkhälsoinstitutet får fortsätta sina undersökningar av kvicksilver- och bekämpningsmedelsrester i livsmedel men får bara 3 av 30 begärda nya tjänster, därav en till födoämneshygien. Bland annat fick institutet nej till två nya tjänster för undersökning av sambandet kostvanor-hälsa samt till ökade resurser för undersökning av giftriskerna genom plastförpackningar samt tillsatser i livsmedel.

Lucka i polioskydd

Statens bakteriologiska laboratorium utökas med 15 av 48 begärda tjänster till 487. Behovet av poliovaccin sjunker från 1.600 liter i år till 1.000 resp. 900 liter de närmaste två budgetåren. 70 procent av svenskarna har vaccinerats och nya årsgrupper och skolelever har vaccinerats till 90 resp. 95 procent.

Den personal som friställs skall övergå till att tillverka levande vaccin mot mässling. 85 procent av alla barn drabbas av den sjukdomen och risken för komplikationer är stor. Dessutom belastas den öppna vården hårt genom de många mässlingssjuka. Det finns nu levande vaccin, som prövats på mer än 20 miljoner barn i USA med gott resultat. Vaccinreaktionerna är lindriga och immuniteten efter en ympning mycket lång, förmodligen livslång. En dos kostar inte mer än 7,70 kr att producera. 200.000 barn skall vaccineras varje år tills man vaccinerat alla upp till 10 år. Det beräknas ha skett 1975 och sedan räcker 100.000 vaccineringsar per år, dvs. av de nyfödda.

4,1 milj. mot 5,9 milj. förra året går till skyddsympningar från annat anslag. Det finns en farlig lucka i skyddet mot polio genom att en miljon svenskar försummat den fjärde sprutan. Därför skall 170.000 nu få chansen — det gäller dem som fått tredje sprutan senast 1965. Ytterligare 420.000 får de tre första sprutorna. Omkring 200.000 ympas mot difteri, kikhosta och stelkramp.

Statens rättskemiska laboratorium förstärks med 5 tjänster. Den blodgruppsserologiska avdelningen utökas så att faderskapsundersökningarna blir tillförlitligare. Möjlighet att utesluta en som far felaktigt utpekad har redan ökat från 64 till 71 procent men torde nu kunna ökas till 80—85 procent. 60.000 kr anslås till narkotika- och läkemedelsanalyser men det blev nej till fyra nya tjänster för detta.

Öppen hälso- och sjukvård

Anslaget till abortförebyggande åtgärder ökas med 65.000 till 585.000. Familjerådgivningen får oförändrat stöd, 200.000 kr, liksom den psykiska barna- och ungdomsvården, 1.300.000 kr. Av de tre landstingsområden som nu saknar barnpsykiatrisk verksamhet beräknas två få det under 1968.

Till allmän hälsokontroll anslås 300.000 mindre än i förra budgeten, nämligen 600.000 kr. Både allmänhetens och sjukvårdshuvudmännens intresse för allmänna skärmbildsundersökningar har minskat, sedan målet två undersökningar nåtts i större delen av landet. En sådan hälsokontroll an-

ses nu också vara för dyr i förhållande till utbytet. En omprövning är nödvändig.

Bara 10 av 15 inrättade patruller kan sysselsättas i år. En undersökning pågår för att överföra arbetet i landstings- respektive militär regi. Man hoppas nu mer på försöken med andra metoder vid hälsokontroller, bl.a. i Gävleborgs län. Värmlandsundersökningens blodtest befanns inte kunna spåra vare sig lung- eller cancersjukdomar effektivt.

2 milj. mot 3,3 förra året tas upp till åtgärder mot utbredning av könssjukdomar. Anslaget gäller bara halva budgetåret, sedan är det meningen att landstingen genom den nya smittskyddslagen skall få betala kostnadsfri undersökning och behandling i öppen vård av veneriska sjukdomar. De skall också betala laboratorieanalyserna. Landstingen kompenseras med 8 miljoner per år via statsanslagen till allmän hälso- och sjukvård.

Hälsovårdsupplysning

Anslaget till hälsovårdsupplysning höjs med 200.000 kr till 1,1 miljon av begärda 2,3 milj. Liknande hårda prutningar har drabbat detta äskande tidigare. Medicinalstyrelsen ville höja anslaget kraftigt för att kunna upplysa om stimulantia bland ungdom, motionens och kostens betydelse för hälsan m.m.

Undervisningssjukhus

Karolinska sjukhuset får en kraftig personalförstärkning — 116 tjänster till. En socialmedicinsk avdelning inrättas. Administrationen omorganiseras och bl.a. prövas decentralisering till klinikblock. Psykiatriska kliniken utökas med bitr. överläkare och psykolog.

Anslaget till komplettering av utbildningen av utländska läkare, tandläkare och sjuksköterskor fördubblas till 1 milj. kr. 100 läkare, 40 sjuksköterskor, åtta barnmorskor och ett 50-tal tandläkare kan därigenom få svensk behörighet.

Nordiska hälsovårdshögskolan får 800.000 kronor (ökning 82.000). Den skall i slutet av 1969 få nya lokaler inom institutionen för hygien vid Göteborgs universitet, som då flyttar in i ett nybygge.

Mentalsjukvård

Statens psykiatriska sjukhusvård — vid Vipeholms sjukhus och de rättspsykiatriska stationerna — får tre nya tjänster. Därigenom kan undervisning ordnas för psykiskt utvecklingsstörda vid Vipeholm. Ett nytt skolhem för undervisning och vård av pojkar med komplicerad utvecklingshämning — Dammsdalsskolan i Vingåker — blir färdigt i juli i år. Nybyggen för rättspsykiatriska kliniker i Uppsala, Lund och Göteborg blir klara i mitten av 1969. En ny station inrättas i Växjö.

Enligt avtal med landstingen anslår staten liksom förra budgetåret 62 milj. till byggande av kliniker för psykiskt sjuka. 860 milj. anvisas till driftbidrag för klinikerna mot 785 milj. förra året. Statsbidraget till sjukvårdshuvudmännen för annan hälso- och sjukvård ökar med 18 milj. till 91 milj.

Ungdomsvård

Socialdepartementet håller på med en undersökning om ungdomsvårdsskoleelever. Det behövs effektivare utredning och registrering i barnavårdsärenden för bedömning av de enskilda fallen och bakomliggande orsaker. Närmast skall man undersöka hur barnavårdslagen praktiskt tillämpas, orsaker till och åtgärder vid omhändertagande, ungdomsvårdsskolornas vård och behandling och uppföljningen av vården. Samordningen med skolan, den psykiska barna- och ungdomsvården samt familjerådgivningen skall granskas.

Vid Ryagården prövas effekterna av varierande personalinsatser. Råby samarbetar med forskningsavdelningen vid S:t Lars sjukhus och med psykologiska och sociologiska institutionerna i Lund. Bärby och Fagared bör samarbeta med Uppsala och Göteborgs universitet på liknande sätt, anser socialministern. Möjligheterna till samarbete ungdomsvårdsskolor-ungdomspsykiatriska kliniker i Uppsala, Lund och Göteborg undersöks.

Med hänvisning till dessa projekt anser socialministern inte att den föreslagna särskilda forskningsinstitutionen vid kriminalvetenskapliga institutet i Stockholm bör inrättas nu. Socialstyrelsen utreder om elever som vårdas utom skola kan få behandling vid den psykiska barna- och ungdomsvården.

Vården utom skola har ökat från 500 elever år 1961 till 825 nu och vården i skola samtidigt minskat från 1.000 till 850. Genomsnittliga vårdtiden ökar, men tiden inom skola minskar. Det finns nu 104 elevavdelningar med 1.043 platser. Sjuk- och behandlingsavdelning finns vid Ryagården, Råby och Bärby och en ny tas i bruk i vår i Fagared. Vid de senare skolorna vårdas alkohol- och narkotikamissbrukare och de förstärks med vardera en biträdande överläkare. Resurserna för vård utom skola har förbättrats genom nya utskrivningsavdelningar i Lund och Hälsingborg. Hårsjögårdens avdelning i Borås och Ryagårdens i Landskrona föreslås bli nya utskrivningsavdelningar.

Ungdomsvårdsskolorna får totalt 28 nya tjänster, inräknat de 19 som överförs till andra skolor, när Gudmundsgårdens skolhem läggs ned i sommar. Löner och omkostnader för ungdomsvårdsskolorna ökar med 4 miljoner och för vård utom skola med 0,8 milj. 900 elever väntas under budgetåret få sådan vård. Övervakararvodena höjs från 25 till 50 kr per elev och månad. Det blev nej till begärda psykologtjänster vid Råby, Bärby och Fagared och hälso- och sjukvården förstärks inte ens till hälften av vad socialstyrelsen begärt.

Statens ersättning till kommunerna för socialhjälp och barnavård m.m. ökar med 2 milj. för att biståndet till flyktingar och zigenare skall kunna ökas. 250 zigenare får utbildning på 17 orter. Statsunderstödet till kommunerna för deras hjälp till zigenare låg under 1966/67 omkring en miljon kronor.

Nykterhetsvård

Också nykterhetsvårdens upprustning och utbyggnad av de öppna och frivilliga vårdformerna fortsätter. I mitten av 1967 fanns det 100 alkoholpolikliniker för öppen vård av alkoholskadade. Platserna på de statliga anstalterna blir oförändrade till mitten av 1969, dvs drygt 500, på de erkända minskar platserna med 140 på två år till 1.450, på de enskilda ökar de samtidigt med 320 till 830 och på inackorderingshemmen med 225 till 750. Inackorderingshem i ökad utsträckning bör ordnas vid kommunal skyddad sysselsättning.

Salberga och Karsudden läggs ned under budgetåret. En ny statlig anstalt med 40 platser ordnas vid Frösö sjukhus i Jämtland. Till driften av erkända och enskilda anstalter ökas statsbidraget med 8 kr per dag och plats.

Narkomanvård

Utgifterna för löner och omkostnader vid de statliga anstalterna ökar med 2 milj. Bidragen till byggen för andra anstalter ökar med 0,4 milj. och till drift med 9 milj. Också de kommunala nykterhetsnämndernas arbete får ökat statsbidrag med 11,5 milj. kr. Det höjda övervakararvode och nyinfört bidrag till narkomanvård orsakar de stora höjningarna. Statsbidraget till den senare vill stimulera till snabb utbyggnad av vården för narkotikamissbrukare. I Stockholm får en vårdcentral för unga knarkare statsbidrag och 450.000 kr anslås till organisationer för stöd och hjälp åt läkemedelsmissbrukare och konvalescentvård. Länkarerna får 700.000 kr. Bidragen till behandlingshem utgår från 1 januari i år. Man räknar med 40 nya platser för budgetåret. Totalt ges narkomanvården i olika former 1,5 milj.

Rehabilitering

Statens totala insatser för handikappade ökar med 350 milj. till 1.660 milj. kr. Inom socialhuvudtiteln får statens arbetsklínik, som forskar, utbildar och prövar handikappades förutsättningar för olika arbeten, anslaget höjt med 60.000 till 1.040.000 kr. En ny tjänst inrättas. Riksförsäkringsverket får 24,4 milj. till invaliditetsförebyggande åtgärder (minskning 900.000 kr). Minskningen beror på att antalet vårdplatser minskar med 144.

53 milj. tas preliminärt upp för hjälpmedel till handikappade och deras organisationer. Det är jämfört med detta budgetår en ökning med omkring 10 milj., vilket beror på att ett förslag till förbättrade bidragsregler och eventuellt till ett handikappinstitut läggs fram under året. Vanförestalterna får 1,9 milj. till, Eugeniahemmet en ny tjänst som fritidsassistent och dess anslag ökar med 480.000 kr. Anslaget på 6 milj. till

landstingens institutioner för psykiskt utvecklingsstörda blir oförändrat. Bidragen skall ses över i anslutning till den nya lagen. Bidraget till driften av särskolor ökar med 3 milj. Hörselfrämjandet får 330.000 kr, en ökning med 65.000. I detta ingår bidrag till pedagogiska kurser för vuxna hörselskadade och kurser bland hörselskadade barns föräldrar.

Arbetskydd, arbetsmedicin

Arbetskyddsstyrelsen får två nya tjänster för att intensifiera arbetet med råd om åtgärder till skydd mot yrkesskada. Yrkesinspektionen förstärks med 5 tjänster för att kunna klara av tillsynen på expanderande områden. Arbetsmedicinska institutet byggs ut planerligt med 13 nya tjänster.

Dalbys första projekt

Utbildningen och forskningen vid Dalby läkarstation, som utförligt behandlades i januari-numret av smt, får 700.000 kr av staten nästa budgetår. I detta inräknas anslag på 75.000 för fördyring av bygget, resten går till forskningsprojekten samt vetenskaplig basutrustning och personal. 150.000 kr har prutats, då departementschefen anser att projekten bör sättas igång successivt. Som inledande projekt anges av medicinalstyrelsen följande:

- psykiatrisk undersökning som uppföljning av de tidigare i Dalby.
- ögonundersökning för kartläggning av defekter och utprovning av för provinsialläkare lämplig metodik.
- undersökning av hörselskador och de handikapp dessa medför.
- undersökning av urinvägsinfektioner och utprovning av ett automatiserat behandlingsprogram. Syftet är att hindra njurskador genom tidig upptäckt och behandling av infektionerna.
- undersökning av jordbrukets socialmedicin och behovet av arbetsmedicinska åtgärder där.